

казати «ні», відстоювати себе. Особливо тепла й водночас типова лінія з сестрою Кендас: старша сестра й молодший брат, з одного боку, сваряться, з іншого — в критичний момент завжди прикриють. У фільмі Кендас майже зникла. Залишилися два-три епізоди на початку й наприкінці — і все. Родина відходить на задній план, а все життя Чарлі звужується до школи й компанії друзів.

Попри всі ці скорочення й зсуви, фільм все одно дуже добре передає дух книги. І це не дивно — автор той самий. Актори просто влучили: Logan Lerman — ідеальний Чарлі, Emma Watson як Сем, Ezra Miller як Патрік — характери, динаміка, все на місці. І музика 90-х — це взагалі окрема любов. Вона є і в романі (Чарлі постійно згадує пісні, касети), і у фільмі, і саме через неї герої знаходять спільну мову, себе, одне одного.

І книга, і фільм говорять про самотність, про те, як сильно хочеться бути прийнятим, про травму й про те, як повільно, болісно, але все ж зцілюватися. Але роблять це по-різному. Роман — глибший, повільніший, з купою психологічних деталей, травма розкривається поступово, шар за шаром. Фільм — це тепла, затишна, дуже вдала екранізація, справжній зразок, коли адаптація не просто «за книгою», а живе своїм життям. Але все одно — кінематографічний Чарлі виходить помітно інший за характером, ніж літературний. М'якший десь, стриманіший, менш розвалений на шматки зсередини.

М. Синько

БУДДІЙСЬКІ МОТИВИ «МАГІЧНОЇ БИТВИ»

М. Synko

BUDDHIST MOTIFS OF THE “JUJUTSU KAISEN”

«Магічна битва», або “Jujutsu Kaisen”, — це аніме-серіал, що виріс з однойменної манги Геге Акутамі. Манга йшла з 2018-го по 2024 р. Серіал на сьогодні вже має три сезони (2020–2026). Останній стартував саме в січні 2026-го. І вся ця історія тримається на одній простій буддійській ідеї. Негативні емоції — страх, злість, заздрість, ненависть — вони ж не зникають самі собою. Накопичуються. Перетворюються на прокляття. Люди їх створюють, прокляття лякають ще сильніше, з'являються нові — і цикл замикається. Сучасна сансара, лише з боями, кров'ю і дуже яскравою анімацією.

Маги та чаклуни, які маніпулюють проклятою енергією, намагаються втрутитися в цей цикл. Хоч трохи приборати наслідки. Іноді навіть торкнутися причин. У центрі ж усього — Юджи Ітадори, звичайний старшокласник. Ковтає палець Сукуни, рятуючи друзів, і стає його носієм. А далі вся історія розгортається навколо смерті, вибору і відповідальності. Це прямо з буддійських питань: як жити, знаючи, що все минає, все тимчасове, все — страждання.

Буддійських відсилань тут справді багато. Вони в іменах, у жестах, у мудрах, у символіці доменів і навіть у характерах героїв. Найяскравіша тріада — це Годжо, Сукуна і Гето. Не те щоб автор прямо заклав у кожного з них якогось буддійського персонажа, але читати їх саме в цій системі координат виходить дуже цікаво. Багато деталей одразу лягають на свої місця.

Годжо Сатору часто сприймають як умовного бодгісаттву. Він міг би жити лише для себе, оскільки він найсильніший, але обирає залишатися в системі, вчити нових магів і міняти її зсередини. Його позиція не завжди виглядає святою, буває

егоїстичною, буває сумнівною. Але загалом вона про захист і про реформи. І це саме те, що відрізняє бодгісаттву в буддизмі: не ідеальна безгрішна істота, а той, хто свідомо не тікає від брудного й болючого світу. Ім'я Сатору прямо перегукується зі словом «саторі» — раптовим просвітленням у дзені. А «шість очей» — це вже метафора праджні, надмудрості, яка бачить суть речей, а не просто зовнішню оболонку.

Сукуна, навпаки, виглядає майже як втілення Мари. Спокуса, гординя, чиста агресія, бажання перебудувати весь світ під себе. У буддійській традиції Мара — це не просто страшний демон, а все те, що тягне людину назад у коло страждань і прив'язаностей. Сукуна саме такий. Король проклять, який відверто насолоджується хаосом.

Сугуру Гето — це вже трагедія відходу від шляху. Спочатку він був захисником людей, а потім дійшов до фанатизму: знищити всіх не-магів, оскільки лише так, мовляв, можна врятувати світ. Добра мета, яка виправдовує будь-яке насильство, — класичний зсув від Дхарми. Узаємодія Годжо і Гето особливо сильно б'є саме через те, як вони по-різному реагують на одну й ту саму подію. Після місії з Ріко Аманай, після поразки від Тоджі, після смерті дівчини Годжо обирає реформувати систему, а Гето — повністю її зруйнувати. Це один з найсильніших моральних вузлів у серіалі. Для Годжо той момент стає переломним: він раптом починає бачити себе і світ тверезіше. Не добріше, а просто тверезіше.

Окрема сильна річ — це печаті рук перед розширенням доменів. Вони побудовані на справжніх буддійських і індуїстських мудрах, ритуальних жестах, які символізують різних божеств, стани, концепції. І ці жести ідеально передають характер і філософію кожного персонажа.

Печатка Годжо з доменом «Безмежна порожнеча» пов'язана з Индрою, царем богів, захисником порядку, переможцем демонів. І Годжо сам — найсильніший захисник людства в цьому світі.

Печатка Сукуни, домен «Зловісне Святилище», асоціюється з Ямою, царем пекла, суддею душ. Домен справді знищує все без розбору, чиста смерть.

У Меґумі Фушігуро жест відсилає до Бгайсадж'я-гуро, Будди Медицини, який лікує і відновлює баланс. Меґумі ж постійно намагається знайти рівновагу, захистити інших, навіть коли навколо тільки тінь і хаос.

У Кінджі Хакарі жест пов'язаний з Бензайтен, богинею удачі, багатства і музики. Його домен — це гра в азарт, джекпот, необмежена енергія на кілька хвилин. Чиста лотерея.

Загалом «Магічна битва» бере буддійські мотиви — страждання, цикл перероджень, прив'язаність, просвітлення — і перетворює їх на сучасні культурні коди. Психологія персонажів через це стає значно глибшою: захисник, спокусник, фанатик. Візуальні рішення з мудрами, доменами й ритуалами додають справжньої історичної ваги. Емоційно і культурно серіал від цього тільки виграє. Йдеться не просто про динамічний екшн, а про історію з відчутним філософським підтекстом.